

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Osztályozás

Tárgy

381.631

Hely

Idő

"1915"

Személy

Helyszám

Szerző:

Cím: *A tej és a zsir.*

Forrás: *Népszava*

Bp.

1915 X. 22

(Hely)

(Idő)

(Köt. v. füz.) (Oldal)

A tej és a zsir.

Két nélkülözhetetlen élelmicikk. És mindegyikkel hallatlan visszaéléseket üzenek a különféle rendű uzsorások. A tejet rémitő mód megdrágítják és szemtelenül hamisítják, úgy hogy minden egyes tejkereskedő, aki napi 1—2 ezer liter tejjel rendelkezik, az uzsora és a tudományosan üzött hamisítás révén százezreket szerez. A lakosság pedig nem kap tejet még drága pénzért sem; főképen pedig nem kap természetes tejet, mint ezt a Népszava csütörtöki számában kimutattuk. A gyermekek, akiknek egyik legfontosabb táplálékuk a tej, meg a betegek, akiknek orvosi rendelés szerint tejjel kellene élniök, nem kaphatják meg a szükséges tejadagokat.

Régóta sürgetjük mi már ennek a nyomoruságnak a megszüntetését. Nem azzal a hatásos energiával, amely szükséges volna, mert hiszen gyűléseket nem lehet tartani, irni pedig nem irhat az ember teljes szabadsággal; de azért megtettünk ebben az irányban annyit, amennyit az adott viszonyok között lehetett. Azonban némely hatóság mostanában nagyot hall és így a mi szavunknak eddig nem lett meg

a kívánt fogantatja. A tejnyomoruság dolgában nem történt egyéb, mint a maximális ár megszabása, erről az intézkedésről pedig kiderült, hogy hatástalan.

Végre most a főváros urai úgy tesznek, mintha csakugyan komolyan a kezükbe akarnák venni ezt az ügyet.

A „Magyarország“ tudósítása szerint, csütörtökön délelőtt Folkusházy Lajos tanácsnok, a közéletmezési ügyosztály vezetője, értekezletre hívta össze a tejszövetkezeteket és valamennyi budapesti tejnagykereskedőt, hogy a fővárosnak tejjel való ellátásáról tárgyaljon velük.

Elsősorban arról volt szó, hogy a kórházaknak és a gyermekeknek biztosítsák a szükséges tejmenyiséget, ami 130.000—140.000 literre tehető.

Sokáig, arról ugyanis, hogy Budapesten a lisztutalványok mintájára életbe kell léptetni a tejutalványokat.

Folkusházy tanácsnok azon az állásponton volt, hogy a tejutalványokat a legrövidebb idő alatt életbe kell léptetni. Az értekezlet helyesítette a tervet s Folkusházy kijelentette, hogy nyomban utasítani fogja a fővárosi statisztikai hivatalt, készítsen kimutatást arról, mennyi tej érkezik Budapestre s mennyi tejet fogyaszt a főváros lakossága.

A kimutatásnak a legrövidebb idő alatt készen kell lenni s ennek alapján készül el

az új Budapest tejjel való ellátásának új módja: a tejutalványozás segítségével.

Az előjáróságok, úgy mint a lisztutalványokat is, amelyek alapján üzletekben, kávémérésekben, tejszövetkezetekben kiadják a tejet. A statisztikai hivatalnak arról is kimutatást kell készíteni, hogy a tejnyagykereskedők kinek mennyi tejet adnak el, hogy az utalványozás körzetenkint és lehetőleg minden igény kielégítésével történhessék.

A fővárosban naponként mintegy 280.000 liter tej fogy el, de a tanács ebből a mennyiségből a kórházaknak és a gyermekeknek tejszükségletét akarja biztosítani s azt reméli, hogy ha életbe lépteti a tejutalványokat, a tejfogyasztás igazságos elosztásáról is gondoskodott, valamint a kórházak és a gyermekek részére szükséges tejről is.

Helyeseljük, ha a fővárosi kormányzat végre már akar valamit tenni a tejnyomoruság megszüntetésére. De nem nagy a bizalmunk ahhoz az akcióhoz, amely a tejmanipulánsok jóindulatu támogatására támaszkodik elsősorban. Nem lehet nagy a bizalmunk az akcióhoz azért sem, mert most kezd statisztikai adatokat gyűjteni, holott ezt már rég el kellett volna végezni; a fővárosi statisztikai hivatalnak sokszor tapasztalt lassúsága azt az aggo-

dalmat támasztja bennünk, hogy majd csak eső utánra készül el a köpönyeg. És végül: hogyan várjunk sikert az olyan akciótól, amelynek *Folkusházy* ur áll az élén? az a *Folkusházy*, aki nagyon fontos közéleti ügyekben ismételtelen nagy bakokat lőtt és akinek eddig tulajdonképpen csak *egy* vállalkozása sikerült: a dísnóhizlalási spekuláció és a zsirüzlet, amelylyel alig javította a közéleti helyzetet, ellenben jelentékeny tulprofitokat iparkodott ennek a városi üzemnek szerezni, sikeresen haladva az árdrágító üzerek nyomdokában. Az ilyen férfi nem való a város közéleti helyzetének élére; az ilyen férfit

babérkoszoruk hívogatják a magánspekuláció hálás területére.

... Ezt a tejügyet nyilvántartjuk!

*

A zsirnyomoruság nem kisebb a tejnyomoruságnál, ezzel szorosan összefügg, *ennek részben okozója*. A 8—9 koronás zsirár vonta maga után a vaj árának rohamos emelkedését, mert a zsirt sokféleképpen pótolják vajjal. Ha a zsir árát hivatalos ár-szabással leszallítják, ez maga után vonja a vaj árának némi esését is. (Persze a vaj árának *alapos* leszallítása is szükséges, mert csak így enyhülhet a *tejhány.*) A zsiruszora megfékezése tehát kettős okból is szükséges: egyrészt azért, hogy a szegény ember képes legyen silány ételéhez egy kis zsirt vásárolni, másrészt azért, mert a zsir árával együtt csökken (ha nem is nagyon) a vaj ára.

— hogy mi jelent a zsiruszora a kisjöveldelmű ember költségvetésében, azt egy fővárosi tisztviselő hozzánk intézett levelében egyszerű szavakkal így mondja el:

Kilencen ülünk az asztalhoz: az édesanyám, a feleségem, én, az öt gyermekem (10-től 20 évesig) és az egyetlen cselédünk. Zsir most több kell, mint máskor, mert hús nincs, tej nincs, tehát krumpli és főtt tészta az állandó eledelünk; ezekhez pedig sok zsir kell. De azért bizony úgy bánunk a zsirral, hogy sokszor a torkunkon akad a tészta meg a krumpli és *vizzel kell lecsusztatnunk*. Így is kell havi 8—9 kiló, évi 100 kiló zsir. A régi ár szerint — 1 korona 60 fillérjével számítva — ez évi 160 koronába került; a mostani 8 koronás ár mellett ez az összeg 800 koronára szökik föl, tehát a *többlet 640 korona* ennél az *egy* cikknél. Ha Tisza miniszterelnök ur — akinek bizony állandó párthive voltam — leszoritja az árat 6 koronára (ugy hallom, ezt megígérte), akkor is *évi 340 korona* lesz az a *többlet*, amit csupán zsirért kell kifizetnem. Kérem, honnan vegyem én ezt, amikor a fizetésem változatlanul a régi maradt? . . .

— Ez a helyzete egy, az ugynevezett jobb osztályokhoz tartozó embernek. Beszéljünk-e a munkásokról? Ugy-e, fölösleges!?

— No már most, amikor ilyen a helyzet, azt látjuk, hogy a hatóságoknak egyáltalában *nem sürgős* a zsiruszora megfékezése.

Bátorkodunk mégis mély alázattal kérdezni: *mi lesz a zsiruszorával?*